

18. lekce

Nepřímé otázky, souslednost časová:

1) je-li v řídící větě čas hlavní (préz., fut., imper.), je ve větě závislé:

konj. prez.- pro vyjádření současnosti

konj. perf.- pro vyjádření předčasnosti

konj. prez. opisného časování činného (ūrus sim)- následnost

př. Interrogō tē, quid agās.

ēgeris

actūrus sīs

Ptám se tě, co děláš.

jsi dělal

budeš dělat

2) v řídící větě je čas vedlejší, ve větě závislé je:

konj. imperf.- pro současnost

konj. plusquamperf.- předčasnost

konj. imperf. opis. čas. činného (ūrus essem)

př. Interrogābam tē, quid agerēs.

ēgissēs

actūrus essēs

Ptal jsem se tě, co děláš.

jsi dělal

budeš dělat

Přeložte:

Sciēbam, ubi essēs. Sciō, ubi fueris. Sciō, ubi sīs. Sciēbam, ubi fuissēs. Sciēbam, ubi futūrus essēs. Nōn dīcēbat, quid actūrus esset. Nōn dīcēbat, quid ēgisset. Ex iīs litterīs quae ā tē missae erant, quid agerēs et ubi fuissēs, cognōvī; quāndō autem tē vīsūrī essēmus, nihil ex iīs litterīs potuī cognōscere. Interrogāmus vōs, num crās ventūrī sītis. Quid factūrī sīmus, cogitāmus, et id rārō; quid fēcerimus, nōn cogitāmus. Incertum erat, cūr nuntius nōn vēnisset. Servī consuluērunt, quid facerent.

Obsahové věty žadací

a) obavné

Ve větách obavných se užívají konjunktivy dle souslednosti časové. Po hlavním čase následuje konjunktiv prézenta, po čase vedlejším konjunktiv imperfekta.

obava do budoucnosti – konj. prez., imperfekta

obava do minulosti – konj. perf., plusquamperfekta

spojky:

Ut – aby, že ne

Nē – aby ne, že (ano)

Nē nōn (= ut) – že ne

Timeō, ut sānus sīs. Bojím se, abys byl zdravý (že nejsi zdravý).

Timēbam, nē aegrōtus essēs. Báľ jsem se, abys nebyľ nemocný (že jsi nemocný)

Nōn timeō, nē aegrōtus sīs. Nebojím se, že budeš nemocný.

Nōn timeō, nē nōn sānus sīs – Nebojím se, že nebudeš zdravý.

Přeložte:

Timeō, nē nōn surda sit et hoc audīverit. Timeō, ut nūlla vēra consolātiō inveniērī possit. Nec verēbor, nē inūtilis sit opera mea patriae. Metuō, nē nimis stultē fēcērim.

b) zabraňovací

konjunktivy dle pravidel ve větách účelových.

spojka: nē – aby ne (že ne)
 quominus – aby ne (že ne)

Impedió té, né hoc faciás. Zabraňuji ti, abys to dělal = zabraňuji ti to dělat.

Přeložte:

Prohibēō vōs, nē hoc loquāminī. Impedīvī tē, nē librōs legerēs. Dolōre impediōr, quōminus ad tē plūra scrībam. Obstitistī, nē ex Itāliā transīre in Sicīliam fugitivōrum copiae possent.